SYSTEM KONTROLI WEWNĘTRZNEJ W BANKU SPÓŁDZIELCZYM W KORNICY

I. CELE I ORGANIZACJA SYSTEMU KONTROLI WEWNĘTRZNEJ

§ 1

Cele systemu kontroli wewnętrznej

W Banku Spółdzielczym w Kornicy funkcjonuje system kontroli wewnętrznej, którego celem, zgodnie z art. 9c ust. 1 Prawa bankowego, jest zapewnienie:

1) skuteczności i efektywności działania Banku;

2) wiarygodność sprawozdawczości finansowej;

3) przestrzeganie zasad zarządzania ryzykiem;

4) zgodność działania Banku z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi.

§ 2

Zasady funkcjonowania Systemu Kontroli Wewnętrznej

System kontroli wewnętrznej funkcjonujący w Banku oparty jest o rozwiązania wynikające z:
1. ustawy z dnia 29 sierpnia 1997r. Prawo bankowe;

2. ustawy z dnia 7 grudnia 2000 r. o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających, zwanej w dalszej części „Ustawą”;

3. rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 6 marca 2017 roku w sprawie systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, polityki wynagrodzeń oraz szczegółowego sposobu szacowania kapitału wewnętrznego w bankach, zwanego w dalszej części „rozporządzeniem”;

4. Rekomendacji H Komisji Nadzoru Finansowego dotyczącej systemu kontroli wewnętrznej w bankach;

5. Zasad Ładu Korporacyjnego dla Instytucji Nadzorowanych – wydanych przez Komisję Nadzoru Finansowego;

6. innych powszechnie obowiązujących przepisów prawa oraz dobrych praktyk w zakresie funkcji audytu oraz systemu kontroli wewnętrznej.

§ 3

Funkcja kontroli

1. Na funkcję kontroli składają się:

1) mechanizmy kontrolne;

2) niezależne monitorowanie przestrzegania mechanizmów kontrolnych;

3) raportowanie w ramach funkcji kontroli.

2. Bank przypisuje kluczowe mechanizmy kontrolne co najmniej procesom istotnym.

3. Bank zapewnia dokumentację funkcji kontroli w szczególności przez:

1) rejestrowanie każdej operacji, transakcji, produktu i usługi oraz opis systemu, procesu, struktury organizacyjnej;

2) opis, w formie matrycy funkcji kontroli, powiązania celów, o których mowa w § 1, z procesami w działalności banku, które przez Bank zostały uznane za istotne, wraz z wpisanymi w te procesy kluczowymi mechanizmami kontrolnymi i niezależnym monitorowaniem przestrzegania tych mechanizmów kontrolnych.

§ 4

Struktura Systemu Kontroli Wewnętrznej

1. Funkcjonujący w Banku Spółdzielczym w Kornicy system kontroli wewnętrznej zorganizowany jest na trzech niezależnych poziomach:

1) Poziom I to funkcja zarządzania ryzykiem w działalności operacyjnej Banku;

2) Poziom II to funkcja zarządzania ryzykiem realizowana przez specjalnie do tego powołane niezależne stanowiska lub komórki organizacyjne w strukturach Banku niezależne od zarządzania ryzykiem na Poziomie I, w tym Stanowisko ds. zgodności z funkcją kontroli wewnętrznej.

3) Poziom III to funkcja audytu wewnętrznego realizowana przez Spółdzielnię Systemu Ochrony Zrzeszenia.

2. Schemat Struktury Systemu Kontroli Wewnętrznej Banku został przedstawiony w § 12

§ 5

Kryteria wyodrębniania procesów istotnych

1. Procesy wyodrębnione jako istotne wymagają zaprojektowania i wdrożenia kluczowych mechanizmów kontrolnych oraz udokumentowania powiązania tych kluczowych mechanizmów kontrolnych z celami systemu kontroli wewnętrznej w matrycy funkcji kontroli.
2. Bank dokonuje powiązania celów kontroli wewnętrznej z procesami uznanymi za istotne, w celu identyfikacji obszarów, w których może wystąpić ryzyko zaistnienia nieprawidłowości i wymagane będzie: zaprojektowanie, wdrożenie i przestrzeganie kluczowych mechanizmów kontrolnych.
3. Wyodrębnienia procesów uznanych za istotne, a także powiązania tych procesów z celami systemu kontroli wewnętrznej dokonuje Stanowisko ds. zgodności corocznie, na podstawie informacji uzyskanej od innych komórek organizacyjnych i stanowisk Banku, a w razie potrzeby wynikającej z powołania nowych procesów lub zmiany ich statusu - na bieżąco.
4. Bank wyodrębnia procesy uznane za istotne wg następujących kryteriów:
1) za procesy istotne Bank uznaje, zgodnie z zasadą proporcjonalności i „Wytycznymi”

wydanymi przez Spółdzielnię Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS procesy wymienione we wzorcowej matrycy funkcji kontroli, wydanej przez SSOZ BPS oraz według opinii eksperckiej wydanej przez właściciela procesu.
2) Stanowisko ds. zgodności weryfikuje corocznie lub w razie powołania nowych procesów – po ich powołaniu, w przypadku zmiany statusu na kluczowy lub krytyczny – po tej zmianie, listę procesów istotnych, w przypadku stwierdzenia wystąpienia nowych procesów istotnych spełniających definicję procesu istotnego - uzupełnia matrycę o nowe procesy.
5. Stanowisko ds. zgodności z funkcją kontroli wewnętrznej pozyskuje informacje o procesach z dokumentacji procesów prowadzonej przez Zespół Zarządzania Ryzykami**,** a następnie dokonuje klasyfikacji zgodnie z ust. 2 i wykorzystuje pozyskaną informację dokumentowania funkcji kontroli w ramach prowadzenia matrycy funkcji kontroli.
6. Zarząd zatwierdza, w dokumentacji matrycy funkcji kontroli sporządzonej przez Stanowisko ds. zgodności z funkcją kontroli wewnętrznej listę istotnych procesów wyodrębnionych przez Bank oraz ich powiązanie z celami systemu kontroli wewnętrznej.

§ 6

Kontrola realizowana na Poziomie I

1. Celem kontroli realizowanej na Poziomie I jest zapewnienie zgodności wykonywanych czynności z procedurami wewnętrznymi, a także bieżące reagowanie na stwierdzone nieprawidłowości oraz monitorowanie mechanizmów kontrolnych. Kontrola ta obejmuje stanowiska, grupy ludzi, komórki lub jednostki organizacyjne odpowiedzialne za realizację zadań przypisanych tej funkcji.

2. Kontrola sprawowana jest w zakresie jakości i poprawności wykonywanych czynności przez każdego pracownika oraz dodatkowo przez osoby z nim współpracujące i jego bezpośredniego przełożonego oraz wszystkie osoby, którym czynności kontrolne wyznaczono w zakresach obowiązków.

§ 7

Kontrola realizowana na Poziomie II

1. Kontrola realizowana na drugim Poziomie II to czynności kontrolne realizowane przez specjalnie dedykowane do tego stanowiska lub komórki organizacyjne Banku, niezależne od zarządzania ryzykiem, kontroli wykonywanych na Poziomie I oraz z zachowaniem zasady braku konfliktu interesów w realizacji czynności kontrolnych.

2. Kontrola, o której mowa w ust. 1 ma charakter ciągły i kompleksowy. Celem kontroli realizowanej na Poziomie II jest ocena skuteczności mechanizmów kontrolnych na I poziomie i poziomie II oraz ocena prawidłowości przestrzegania zasad zarządzania ryzykiem w działalności Banku.

3. SSOZ realizuje także czynności kontrolne II Poziomu w stosunku do Banku w zakresie monitorowania poziomu ryzyka w ujęciu systemowym. Kontrola ta nie zwalnia Banku z realizacji czynności kontrolnych i nadzorczych w zakresie zarządzania ryzykiem.

4. W Banku działają adekwatne mechanizmy zapewniające niezależność Stanowiska ds. zgodności z funkcją kontroli wewnętrznej.

§ 8

Kontrola realizowana na Poziomie III

1. Kontrola realizowana na Poziomie III to funkcja audytu wewnętrznego (audyt wewnętrzny) realizowana przez Pion Audytu Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia, która ma za zadanie badanie i ocenę, w sposób niezależny i obiektywny, adekwatności i skuteczności systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej Banku oraz Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia.

2. Audyt wewnętrzny polega na okresowym badaniu, ocenie i doskonaleniu istniejących wdrożonych mechanizmów kontroli wewnętrznej oraz ich praktycznego stosowania. Audyt wewnętrzny ocenia zarówno zaprojektowanie jak i efektywność kontroli realizowanych na Poziomie I i II, a także ocenia skuteczność i adekwatność systemu zarządzania ryzykiem.

3. W strukturach Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia działają adekwatne mechanizmy zapewniające niezależność funkcji audytu wewnętrznego.

II. ODPOWIEDZIALNOŚĆ ORGANÓW ZARZĄDZAJĄCYCH I NADZORUJĄCYCH ZA ZAPROJEKTOWANIE, WPROWADZENIE ORAZ ZAPEWNIENIE SKUTECZNEGO I ADEKWATNEGO SYSTEMU KONTROLI WEWNĘTRZNEJ

§ 9

Zarząd Banku

1. Do obowiązków Zarządu Banku należy zaprojektowanie, wprowadzenie oraz zapewnianie we wszystkich jednostkach organizacyjnych, komórkach organizacyjnych oraz stanowiskach Banku funkcjonowania adekwatnego i skutecznego systemu kontroli wewnętrznej, który obejmuje funkcję kontroli oraz Stanowisko ds. zgodności z funkcją kontroli wewnętrznej.

2. Zarząd Banku zapewnia niezależność Stanowisku ds. zgodności z funkcją kontroli wewnętrznej oraz zapewnia środki finansowe niezbędne do skutecznego wykonywania zadań oraz systematycznego podnoszenia umiejętności i kwalifikacji pracownika na tym stanowisku.

3. Zarząd Banku podejmuje działania mające na celu zapewnienie ciągłości działania systemu kontroli wewnętrznej, w tym właściwej współpracy wszystkich pracowników w ramach funkcji kontroli oraz współpracy ze Stanowiskiem ds. zgodności z funkcją kontroli wewnętrznej oraz Spółdzielnią w ramach realizacji funkcji audytu wewnętrznego, a także zapewnienie dostępu pracownikom realizującym te funkcje do niezbędnych dokumentów źródłowych, w tym zawierających informacje prawnie chronione, w związku z wykonywaniem przez nich obowiązków służbowych.

4. W przypadku wykrycia nieprawidłowości przez system kontroli wewnętrznej Zarząd Banku podejmuje odpowiednie działania w celu usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości, w tym określone środki naprawcze i dyscyplinujące.

5. W ramach zapewnienia przez system kontroli wewnętrznej przestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz standardów rynkowych Zarząd Banku:

1) odpowiada za efektywne zarządzanie ryzykiem braku zgodności, rozumianym jako ryzyko skutków nieprzestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz standardów rynkowych;

2) odpowiada za opracowanie Polityki Zgodności, zapewnienie jej przestrzegania i składanie Radzie Nadzorczej Banku lub Komitetowi Audytu, raportów w sprawie zarządzania ryzykiem braku zgodności;

3) w przypadku wykrycia nieprawidłowości w stosowaniu Polityki Zgodności Zarząd Banku podejmuje odpowiednie działania w celu usunięcia tych nieprawidłowości, w tym środki naprawcze lub dyscyplinujące.

6. Zarząd Banku, nie rzadziej niż raz w roku, informuje Radę Nadzorczą Banku o sposobie wypełnienia zadań, o których mowa w ust. 5.

7. Zarząd Banku, informuje Zarząd Spółdzielni o rozpoznaniu istotnych okoliczności, które mogą wpłynąć na adekwatność lub skuteczność systemu kontroli wewnętrznej Banku.

§ 10

Rada Nadzorcza Banku

1. Rada Nadzorcza Banku sprawuje nadzór nad wprowadzeniem i zapewnieniem funkcjonowania adekwatnego i skutecznego systemu kontroli wewnętrznej.

2. Rada Nadzorcza Banku monitoruje skuteczność systemu kontroli wewnętrznej w oparciu o informacje uzyskane od:

1) Stanowiska ds. zgodności z funkcją kontroli wewnętrznej,

2) Zarządu Banku,

3) Komitetu Audytu Banku,

4) Spółdzielni w ramach realizacji funkcji audytu wewnętrznego.

3. Rada Nadzorcza Banku dokonuje corocznej oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej I i II poziomu, w tym corocznej oceny adekwatności i skuteczności funkcji kontroli oraz Stanowiska ds. zgodności z funkcją kontroli wewnętrznej. Ocena dokonywana jest na podstawie:

1) wyników audytu wewnętrznego w danym roku kalendarzowym,

2) wyników kontroli wewnętrznych i zewnętrznych,

3) raportów z działalności audytu wewnętrznego SSOZ BPS,

4) wyników niezależnego monitorowania kluczowych mechanizmów kontrolnych,

5) innych informacji dotyczących adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej Banku.

4. Ocena skuteczności i adekwatności realizacji funkcji audytu wewnętrznego jest realizowana wyłącznie przez Radę Nadzorczą Spółdzielni.

5. W Banku został powołany Komitet Audytu, Rada Nadzorcza przeprowadza oceny, o których mowa w ust. 3, na podstawie opinii tego Komitetu.

6. W ramach zapewnienia przez system kontroli wewnętrznej przestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz standardów rynkowych Rada Nadzorcza Banku:

1) nadzoruje wykonywanie obowiązków przez Zarząd Banku dotyczących zarządzania ryzykiem braku zgodności;

2) zatwierdza Politykę Zarządzania Ryzykiem Zgodności Banku;

3) co najmniej raz w roku ocenia stopień efektywności zarządzania ryzykiem braku zgodności przez Bank.

§ 11

Zarząd i Rada Nadzorcza Spółdzielni

1. Zarząd Spółdzielni odpowiada za zaprojektowanie, wprowadzenie oraz zapewnienie funkcjonowania adekwatnego i skutecznego systemu kontroli wewnętrznej Spółdzielni, który obejmuje funkcję audytu wewnętrznego oraz zapewnienia niezależność realizacji tej funkcji.

2. Rada Nadzorcza Spółdzielni monitoruje skuteczność funkcji audytu wewnętrznego w Systemie Ochrony na podstawie informacji uzyskanych od Zarządu Spółdzielni oraz Pionu Audytu.

3. Rada Nadzorcza Spółdzielni dokonuje oceny adekwatności i skuteczności działania w Systemie ochrony funkcji audytu wewnętrznego.

4. Przepisy § 9 i 10 stosuje się odpowiednio do Zarządu Spółdzielni i Rady Nadzorczej Spółdzielni w zakresie odpowiedzialności.

5. W uzasadnionych przypadkach Zarząd Spółdzielni lub wyznaczone przez niego osoby mogą uczestniczyć w posiedzeniach organów statutowych Banku.

§ 12

Postanowienia końcowe

1. Zarząd Spółdzielni dokonuje corocznej ogólnej oceny systemu kontroli wewnętrznej w Systemie Ochrony na podstawie:

1) informacji przekazanych przez Uczestników, w tym corocznej oceny, o której mowa w § 10 ust. 3.,

2) wyników przeprowadzonych audytów,

3) innych informacji dotyczących adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej Uczestnika.

2. Zarząd Spółdzielni informuje Uczestników o ocenie, o której mowa w ust. 1.

3. Zarząd Spółdzielni informuje Uczestników o rozpoznanych istotnych okolicznościach, które wpływają na adekwatność lub skuteczność systemu kontroli wewnętrznej Banku lub jego podmiotów zależnych.

4. Zarząd Spółdzielni opracowuje, a Rada Nadzorcza uchwala szczegółowe wytyczne określające zasady funkcjonowania systemu kontroli wewnętrznej, wiążące dla Uczestników oraz Spółdzielni.

5. Schemat struktury Systemu Kontroli Wewnętrznej Banku Spółdzielczego w Kornicy:

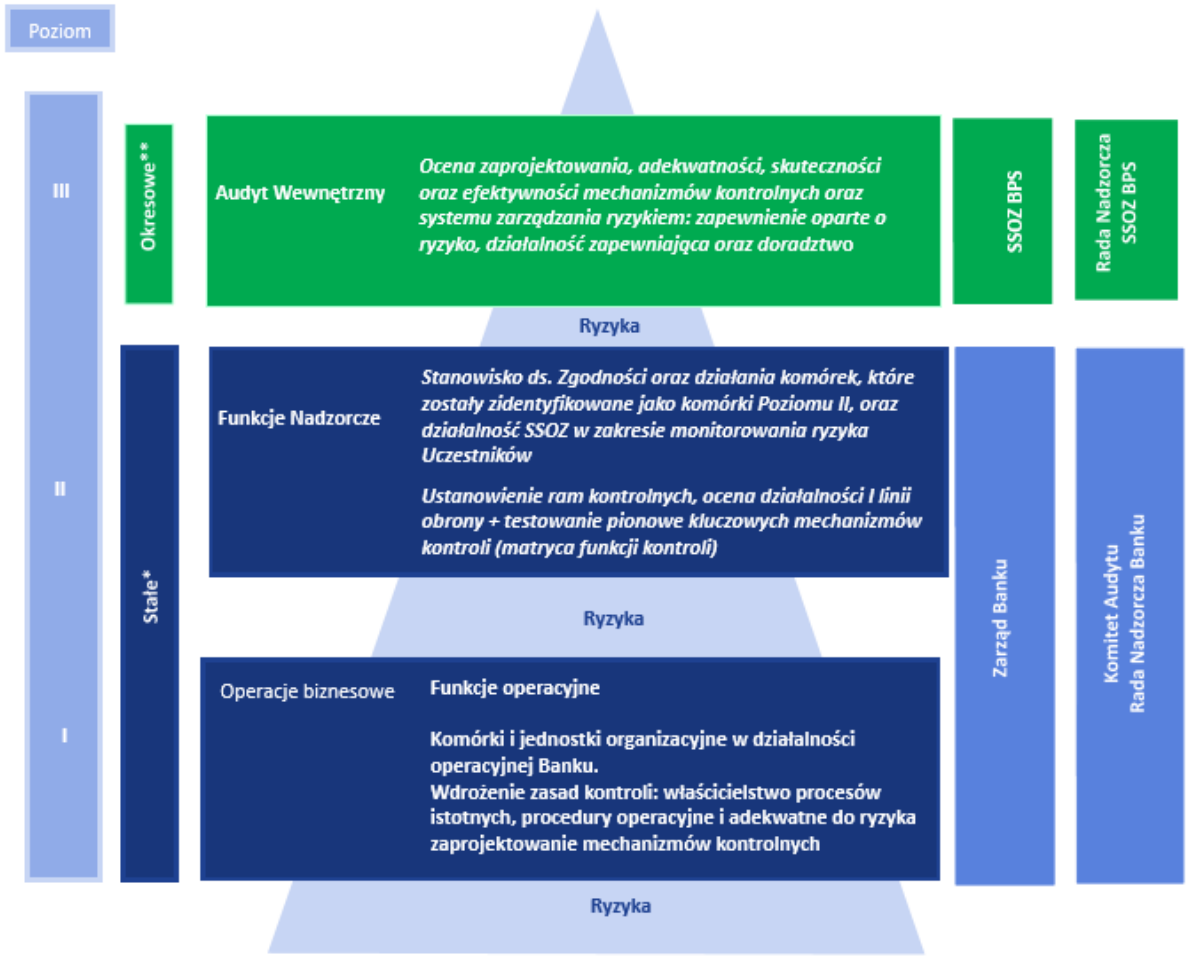

* Kontrole wpisane w przebieg procesu, wykonywane regularnie.

** Audyty realizowane przez komórkę audytu wewnętrznego w oparciu o Plan Audytu zatwierdzony przez Radę Nadzorczą Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia Banku Polskiej Spółdzielczości (SOZ BPS), którego Bank jest uczestnikiem.